

Diagnose

Ankelskader – forvriddning / fraktur.

Dist. reg malleolis
DS93.4

Fraktura maleoli laterale et mediale
DS82.6
DS82.5
et **trimalleolaris**
DS82.7

"Ottawa Ankle Rules"

Laterale side

Mediale side

Røntgen af ankelen kun hvis der er smerte i ankle regionen og en af nedenstående:

- Der er knoglesmerte i region **A** eller
- Der er knoglesmerte i region **B** eller
- Manglende evne til at gå 4 skridt både lige efter skaden og i skadestuen

Røntgen af mellemfod kun hvis der er smerte i mellemfoden og en af nedenstående:

- Der er knoglesmerte i region **C** eller
- Der er knoglesmerte i region **D** eller
- Manglende evne til at gå 4 skridt både lige efter skaden og i skadestuen

Traumat skal være < 10 dage og gælder voksne,
Kan bruges med forbehold hos børn. Ingen væsentlige brud overses.
(små avulsjoner kan overses, men behandles konservativt, som en almindelig distorsion)

OBS: Ældre og diabetikere kan ofte støtte på trods af fraktur. OBS Undersøg altid achillessenen, ruptur kan præsentere sig med forvriddning og en diffust hævet ankel. OBS Undersøg ikke for instabilitet akut. Hævelse over fodryggen er ofte relateret til ligamentær og osseøs skade i mellemfoden.

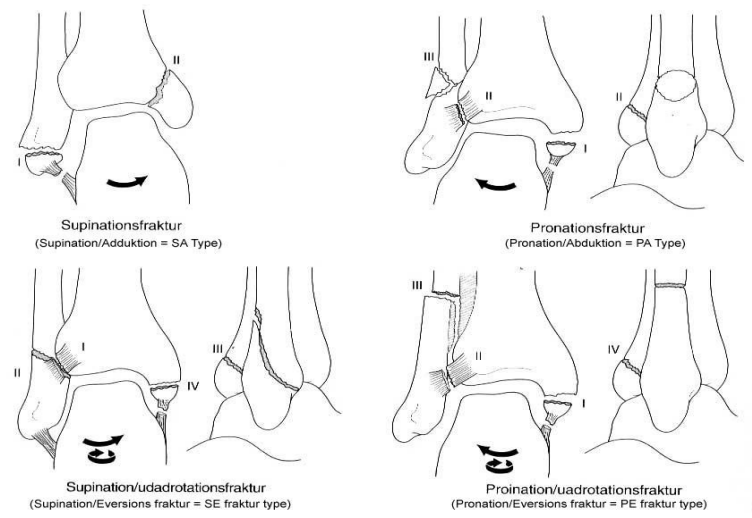
Objektivt: Evt. tydelig deformitet, ømhed over det skadede område, evt. proximal fibulær ømhed (specielt ved ømhed og hævelse medialt). Læsion af hud (dvs åben fraktur). En hudafskrabning her også betydning for, hvor akut en evt operation skal være.

OBS: Ved luxation/svær fejlstilling i ankelen med truet hud, skal der grovreponeres, gipses og eleveres på skinne inden rtg undersøgelse. Obs neuro/vaskulære forhold. Herefter hurtig vurdering af mellem-/traumevagt mhp akut operation.

Rtg.: Ved lateral malleol fraktur noteres niveau (i forhold til syndesmosen, frakturmønster (ofte spiralfraktur) og evt. placering. Vurder evt. talar forskydning. Normalt lige stor ledspalte mellem med. malleol og talus, som ved lat. malleol og talus. Hvis bredden mellem med. malleol og talus er > 4 mm er der mulig talar forskydning. Se efter tibias bagkant (tredje malleol), obs overlejringsfænomen fra lat. malleol.

Hos børn i vækst, skal man jo selvfølgelig være opmærksom på epifysiolysefraktur. Salter Harris 1 frakturen, dvs en udisloceret epifysiolysefraktur, er ofte ikke synlig på rtg billedet.

Lauge Hansens klassifikation



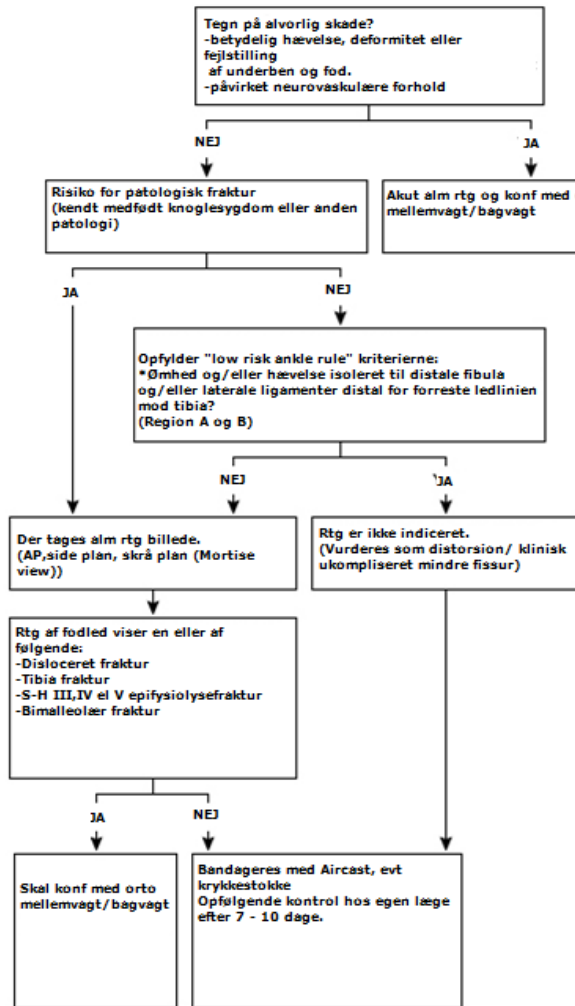
Behandling:

	Skade	Behandling
SE1 læsion/fraktur med eller uden knogle afrivning fra lateral malleol og uden ømhed af medial malleol/ lig. deltoideus, behandles som distorsion.	Læsioner af ligament <u>uden</u> involvering af knogle	Støttebind eller ingenting
	Læsioner <u>med</u> involvering af knogle frakturer i lateral malleol under niveau af ledflade på toppen af talus afrivninger fra spidsen af lateral malleol knogleskal/afrivning fra talus og calcaneus	Aircastbandage, alternativ ved meget svær ømhed, med Walkerbandage / bagre gipsskinne
SE2 fraktur Stabile frakturer uden syndesmoseruptur	Lateral malleol fraktur Ingen ømhed ved mediale malleol Udisloceret (< 2 mm dislokation)	ROM walker i 5 uger, må støtte inden for smertegrænsen. evt 1 uges rtg. kontrol ved mistanke om instabilitet. Ved stor hævelse kan der anlægges bagre gips primært pt. ses da efter 1 uge i skadeamb. til bandageskift og rtg.kontrol. Pt. skal opfordres til at tage benet ud af bandagen ca 3 x dgl og bevæge fodledet flexion/extension inden for smertegrænsen. Afsluttes i skadeamb. m. klinisk undersøgelse, vejledning og evt genoptræning.
	Lateral malleol fraktur Disloceret (> 2-3mm dislokation) og evt ømhed ved medial malleol	Konf. med mellemvagt/traumevagt. Indlægges m.h.p. operation, der anlægges en bagre gips og benet eleveres.
SE 3/4 fraktur	Bi-og tri-malleolær fraktur	Konf. med mellemvagt/traumevagt. Indlægges m.h.p. operation, der anlægges en bagre gips og benet eleveres.
PE læsioner/frakturer		Konf. med mellemvagt/traumevagt. Indlægges m.h.p. operation, der anlægges en bagre gips og benet eleveres.

Malleolfrakturerne kan være vanskelige at klassificere og dermed behandle korrekt. Ved tvivl kontakt da mellemvagt/traumevagt. I DK er der tradition for at bruge Lauge Hansens klassifikation i SE og PE typer.

© 2020 UpToDate, Inc. og / eller dets tilknyttede selskaber. Alle rettigheder forbeholdes.

Evaluering af børn fra 3 til 16 år med en akut (≤72 timer) isoleret ankelskade



"Low risk ankle rule" figure



**Salter/Harris
klassifiation**

